

[Justitsministeren.]

overhovedet er Tvivl om, og det er vel ogsaa denne Bestemmelse, der er Forespørgselsens egentlige Genstand.

Som jeg tidligere har sagt, er Indholdet ikke nyt, idet lignende Regler har været gældende i udvidet Skikkelse, ogsaa medens det ærede 13de tingvalgte Medlem (Rytter) var Justitsminister og det ærede 5te Medlem for 4de Kreds (Stensballe) var Trafikminister. Men jeg skal gerne gøre Rede for, hvilke Overvejelser der har ført til at fortsætte ad de Veje, som har været fulgt ogsaa af disse to ærede Medlemmer i deres Glansperioder.

Det er klart, at Politiet i sin Kamp mod Forbrydelser kan have den største Interesse i at faa Kendskab til Indholdet af Telefonsamtaler, og det er nødvendigt at handle, medens Samtalen føres; man kan, som jeg før sagde, ikke afvente Rettens Kendelse. Hvis man derfor blev staaende ved Reglerne under Afsnit III, Nr. 1 og Nr. 2, vilde Telefonsamtaler paa den Maade komme til at nyde større Beskyttelse end Breve, thi naar Telefonsamtalen er ført, er der ingen, der har Mulighed for gennem andre end de samtalende at faa noget Kendskab til dens Indhold, hvorimod Brevet kan standes under Vejs, det kan endogsaa senere findes hos Modtageren.

Paa den anden Side vilde en almindelig eller blot mere almindelig Adgang for Politiet til at aflytte Telefonsamtaler selvfølgelig være højst betænkelig og i Strid med Retsplejelovens Principper. Der maa altsaa findes en Begrænsning, hvorved der paa den ene Side tages Hensyn til, at Borgerne frit og uden Indblanding skal kunne benytte Telefonen, og paa den anden Side tages Hensyn til det offentliges stærke Interesse i, at rent forbryderiske Anslag kan afsløres. Denne Begrænsning er fundet paa to Punkter. Jeg har slaaet fast, at Retsplejelovens Regler om Beslaglæggelse og Ransagning ikke kan anvendes, hverken direkte eller analogisk; heri kan man altsaa ikke finde Begrænsningen. Der findes derimod i Straffeloven en Bestemmelse, der giver en Begrænsning og tillige en Hjemmel inden for det begrænsede Omraade. Det er Straffelovens § 141. Ved denne Bestemmelse er det under Strafansvar paalagt den, der er vidende om, at visse nærmere opregnede alvorlige Forbrydelser mod Staten eller de øverste Statsmyndigheder eller en Forbrydelse, der medfører Fare for Menneskers Liv eller Velfærd eller for betydelige Samfundsværdier, tilsigtes begaaet, at gøre, hvad der staar i hans Magt for at forebygge Forbrydelsen

eller dens Følger, om fornødent ved Anmeldelse til Øvrigheden. Det er almindelig anerkendt, at Reglerne om Tavshedspligt viger, naar Straffelovens § 141 kommer til Anvendelse. Telefonselskabernes Personale har i saa Tilfælde ikke blot Pligt til at afgive Vidnesbyrd, men de har Pligt til, hvis det er nødvendigt for at forebygge Forbrydelsen, at gøre Anmeldelse. Det er en naturlig Konsekvens heraf, at Politiet, naar det er kommet til Kendskab om, at en saadan Forbrydelse tilsigtes begaaet, skal kunne imødegaa den med det Middel, som Aflytning af Telefonsamtaler i saa Fald kan være. Justitsministeriet fandt dog ikke, at denne Begrænsning var nok. Naar Telefonselskabet modtager Henvendelse fra Politiet, kan Selskabet eller dets underordnede Funktionærer, maaske Damen paa Centralen, ikke skønne over, om Grunden er rigtig. Der er Fare for Misbrug, hvis enhver, ja, selv enhver Polititjenestemand i ledende Stilling skulde kunne bruge denne Adgang. Derfor blev det bestemt, at kun tre overordnede Polititjenestemænd, nemlig Rigspolitichefen, Politidirektøren i København og Chefen for Opdagelsespolitiet, skulde kunne kræve Aflytning. Det er altsaa snævrere efter dette Cirkulære, end det har været i Praksis i de sidste 20 Aar før, idet der, som jeg nævnte, tidligere ogsaa var Tale om Departementschefen i Justitsministeriet og enkelte Embedsmænd i Udenrigsministeriet.

Man kan herimod indvende, at naar man studerer Instruksen, er det kun den sidste Begrænsning, men ikke den første, der fremgaar af den. Det er rigtigt, men det skyldes, at Instruksen henvender sig til Telefonselskabernes Personale, der skal have klare og faste Regler at gaa efter; de skal ikke have noget Ansvar for, om de Grunde, der har ført til Begæringens Fremsættelse, er stærke nok. Naar f. Eks. Rigspolitichefen fremsætter en Begæring om Aflytning, saa er det hans embedsmæssige Ansvar, om der er tilstrækkelig stærke Grunde til et saa ekstraordinært Skridt. Det var derimod en Forudsætning under Forhandlingerne om Instruksens Udfærdigelse, at denne Beføjelse for disse tre øverste Polititjenestemænd kun vilde blive anvendt, naar Hensynet til Staten, de øverste Statsmyndigheder, et fremmed Statsoverhoveds Sikkerhed eller lignende gjorde det paa-krævet. Denne Forudsætning er udtrykkeligt udtalt baade af Ministeriet for offentlige Arbejder og af Justitsministeriet.

Jeg har nu redegjort for de tre Grupper af Tilfælde, hvor Politiet efter den gældende Instruks kan lade Telefonsamtaler aflytte